

I/S Hartkornsværn
Skavenvej 20
6880 Tarm

Kystdirektoratet
J.nr. 20/00415-4
Ref. Johanne Raakjær Nielsen
07-08-2020

Dispensation til indhegning ved Værnsande inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 3b Bjålum, Sdr. Bork, i Ringkøbing-Skjern Kommune

Ansøgning

Ringkøbing Skjern Kommune har d. 28. januar 2020 videresendt deres §3-dispensation vedr. indhegning og afgræsning ved Værnsande på matr. nr. 3b Bjålum, Sdr. Bork, som er omfattet af strandbeskyttelseslinjen. Kystdirektoratet betragtede henvendelsen som en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvilket ansøger og ejer Hartkornsværn blev underrettet omkring via digital post.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver hermed dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens¹ § 65b, stk. 1, jf. § 15, til indhegning ved Værnsande.

Dispensationen vedrører *alene* strandbeskyttelseslinjen. Andre tilladelser efter anden lovgivning kan være nødvendige.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb - se nærmere i afsnittet om klagevejledning nedenfor. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan dispensationen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse

Redegørelse for sagen

Af Ringkøbing-Skjern Kommunes §3-dispensation fremgår, at der søges om ændret hegning på strandengsområdet på 3b, Bjålum, Sdr. Bork (fig. 1).

Ansøger oplyser i §3-dispensationen:

På nuværende tidspunkt anvendes arealet til høst af tagrør, men da mængden af tagrør på arealet med tiden er blevet mindre og kvaliteten er blevet ringere samt at der er begyndt at komme spredte bevoksninger af pil og en større opvækst af græsser og snerler ønskes det indhegnet til afgræsning. Arealet ønskes også indhegnet, for at tilgodese områdets mange trækfugle der rester i områder, da det nye areal vil få en mere våd karakter end de omkring liggende enge, vil de nye områder tilgodese andre arter end dem de mere tørre enge.

De nye arealer der ønskes indhegnet og afgræsset ligger lige op at arealer der allerede på nuværende tidspunkt bliver afgræsset. Samlet vil ca. 12 ha rørskov/strandeng bliver taget med ind under det nuværende græsningsareal. Dele af den eksisterende hegnslinje vil blive nedtaget og erstattede af den nye.

Antallet af dyr på arealet vil blive tilpasset løbende over året således at tagrør og buske vil blive holdt nede, uden at arealet vil blive overgræsset

På fig. 2. ses den ønskede ændring i indhegningen, og kommunen oplyser, at der er tale om sædvanlig hegning til kvæggræsning. Det vil blandt andet bidrage til lavere vegetation til gavn for en hel række fuglearter tilknyttet lav vegetation.

Kommune oplyser at der er udbredte områder med tagrør i området omkring Værnengene og Ringkøbing Fjord. Ændret hegnssætning vil betyde en ændring i vegetationens struktur og artsfordeling. Området har hidtil været brugt til rørskår. Denne drift er ifølge ansøgningen ikke hensigtsmæssig længere, og græsning ønskes derfor etableret på arealet.

Derudover oplyser kommunen at området er levested for en lang række rødlistede arter af fugle, padder, sommerfugle og krybdyr. Mange af disse arter er sjældne og truede og vil ikke blive påvirket i uhensigtsmæssig grad som følge af projektet. Projektet vurderes således at være til gavn for nærområdets dyre- og planteliv og det vil bidrage til forbedre biodiversiteten i området.

Kystdirektoratet bemærker at selve afgræsning af vegetation inden for strandbeskyttelseslinjen ikke er dispensationskrævende.

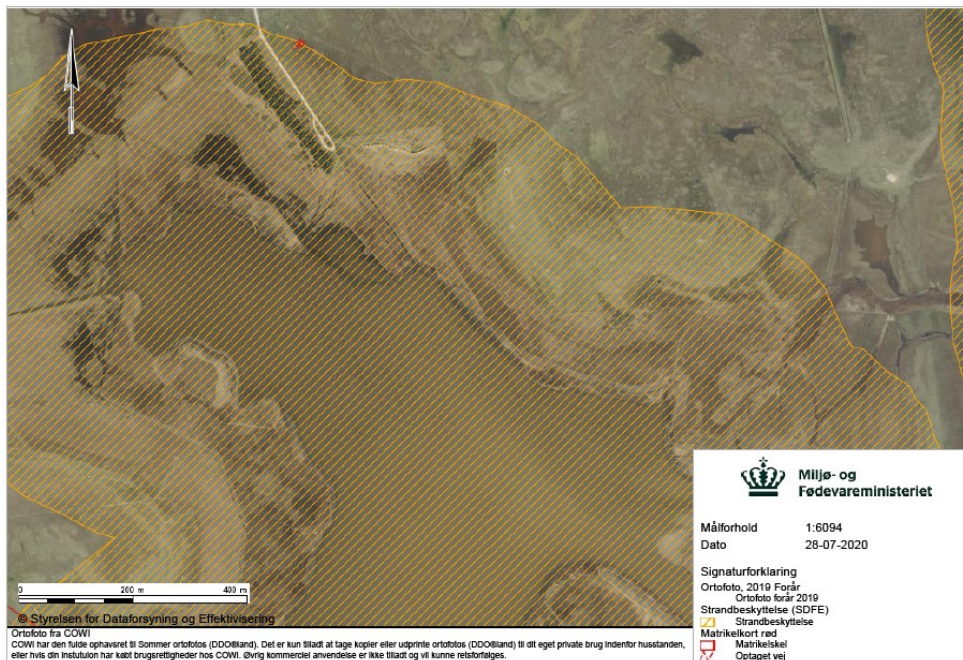

Fig. 1. Ortotofo af strandengsområdet ved Værnsande på matr. nr. 3b Bjålum, Sdr. Bork, hvor der ønskes ændret indhegning. Strandbeskyttelseslinjen er angivet orange skravering.

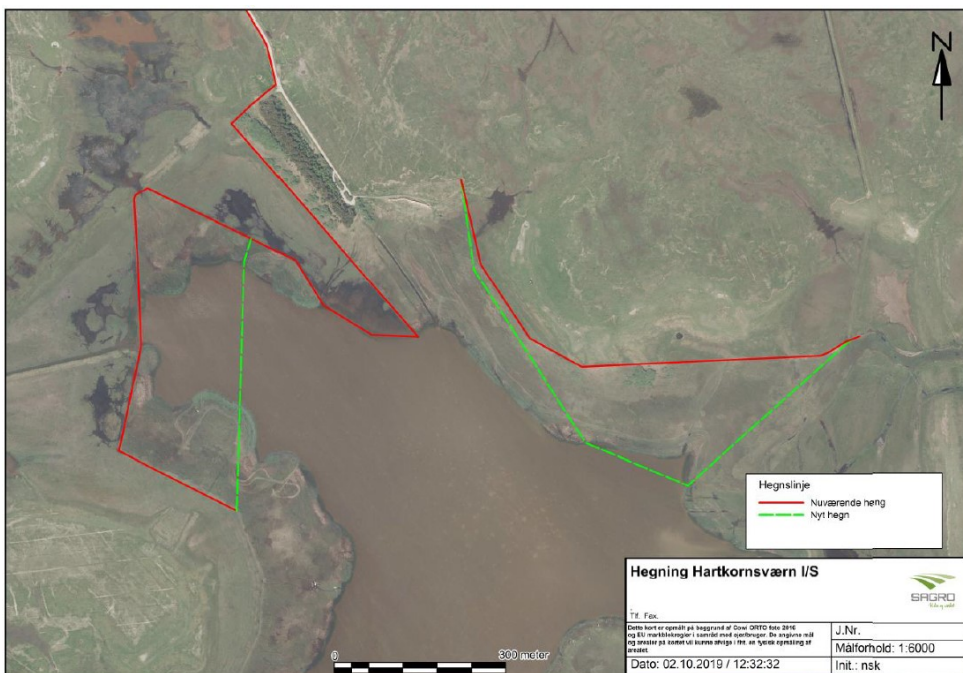

Fig. 2. Kort fra ansøger, der viser de ønskede ændringer i indhegningen. Rød linje angiver nuværende hegn og grøn stiplede linje angiver ny indhegning.

Området er omfattet af fredningen 'Værnengene'. Derudover er der registreret §3 strandeng, eng og sø i henhold til Naturbeskyttelsesloven, hvor Ringkøbing-Skjern Kommune har meddelt dispensation til hegnsætning og græsning med kvæg.

Området er beliggende i Natura 2000-område nr. 69 'Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen' (habitatområde nr. 62, fuglebeskyttelsesområde nr. 43 og Ramsarområde nr. 2), jf. bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095)	Flodlampret (1099)
	Majsild (1102)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Odder (1355)
	Vandranke (1831)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (Y)
	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Grågås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Hvinand (T)	Stor skallesluger (T)
	Havørn (T)	Rørhøg (Y)
	Blå kærhøg (T)	Fiskeørn (T)
	Vandrefalk (T)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (TY)
	Pomeransfugl (T)	Hjejle (T)
	Almindelig ryle (TY)	Brushane (Y)
	Lille kobbersneppe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	

Naturtyper, fugle og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder er i gang med at blive opdateret. I forslaget til ændringer af de ovenstående udpegningsgrundlag, der var i høring frem til den 15. november 2019, fremgår følgende ændringer:

- Udpegningsgrundlaget for habitatområde 62 tilføjes *Ret næringsfattige søer (3130)*.
- Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 43 tilføjes fuglene *Hvidklire, Knarand, Skarv, Blåhals, Rødrygget Tornskade og Stor Kobbersneppe*.

På arealet hvor hegnet ønskes opsat er der kortlagt habitatnaturtyperne:
Strandeng (1330), Tidvis våd eng (6410), Kystlagune og strandsøer (1150).

Der er i området kortlagt potentielt levested for almindelige ryle, brushane, plettet rørvagtel, rørdrum og rørhøg.

Derudover er der på Danmarks Miljøportal i forbindelse med NOVANA-overvågningen registreret odder og strandtudse ca. 1 km væk.

I Ringkøbing-Skjern Kommunes §3-dispensation har kommunen foretaget en vurdering af projektet i forhold til Natura 2000:

Basisanalysen for Natura 2000-planerne for planperioden 2015-2021 har kortlagt levestederne for en række af disse arter blandet andet brushane, almindelig ryle, rørhøg og plettet rørvagtel. Rørhøg og rørdrum favoriseres af store tagrøbestande, mens vadefugle som almindelig ryle, brushane og en række andre arter på udpegningsgrundlaget favoriseres af lav vegetation med græsning. Det er kommunens vurdering, at naturtyper med græsset strandengsvegetation helt ud til de permanente vandflader er en naturtype, som mangler sammenlignet med de udbredte røskovsbestande. Projektet vil medføre en ændring af vegetationens struktur som følge af græsning, men overordnet set være et plus for områdets dyreliv. Både rørhøg og rørdrum er i gunstig bevaringsstatus. Det er ikke tilfældet for bl.a. engryle og brushane, som er på udpegningsgrundlaget. Brushane og engryle er i ugunstig bevaringsstatus som ynglefugl. Plettet rørvagtel er ikke set i området i mange år, men hvis den vender tilbage vil projektet også gavne denne art ved moderat græsningsintensitet. Kobbersnepper, gul vipstjert og andre strandengsfugle som ikke er på udpegningsgrundlaget vil også få forbedrede levestedsforhold.

Idet det er kommunens vurdering, at nærværende projekt vil være til gavn for nærområdets dyre- og planteliv, vil projektet efter kommunens vurdering i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, ikke have nogen negativ påvirkning på nærmeste Natura 2000-område. Det er endvidere Kommunens vurdering, at projektet er uden væsentlig betydning for en opnåelse af gunstig bevaringsstatus/bevaringsprognose for naturtyperne og arterne på udpegningsgrundlagene.

Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune også foretaget en vurdering i forhold til bilag IV-arter:

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området. Kommunen har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV i projektområdet. Det er kommunens vurdering, at plantearterne næppe findes inden for projektområdet.

På baggrund af Ringkøbing-Skjern Kommunens kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan være, odder, spidssnudet frø og strandtudse i området. Ulv og bæver er også registreret strejfende flere steder i kommunen. Der er også en registrering af markfirben på www.fugleognatur.dk men

området er ikke oplagt levested for denne art så måske er det en fejlbestemmelse.

På grundlag af nuværende viden vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV-arter. Det er endvidere kommunens vurdering, at projektet ikke vil skade yngle- eller rasteområder for arter, der er beskyttet af bilag IV i Habitatdirektivet.

Lovgivning

Af naturbeskyttelseslovens § 15 fremgår det, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen.

Der kan gøres undtagelse fra bestemmelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65b.

Strandbeskyttelseslinjen administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, skal der ifølge bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte hegn ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Hegnet etableres på en ejendom som ikke er landbrugsnoteret, og er derfor ikke omfattet af undtagelsen i Naturbeskyttelsesloven §15a, stk. 2, nr. 3, hvor sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme er undtaget forbuddet i §15. Ligeledes vurderer Kystdirektoratet at området har en sådan karakter, at det ikke falder under

begrebet landbrugsmæssig drift, og derfor ikke omfattet af undtagelsen i §15a stk. 1, nr. 1.

Det er dog Kystdirektoratets vurdering, at selve græsningen af arealet ikke er en tilstandsændring i strandbeskyttelseslinjens forstand, hvorfor det er direktoratets vurdering at alene hegningen er dispensationskrævende, jf. § 65b, stk. 1.

Kystdirektoratet finder at den ønskede hegning har et klart naturforbedrende formål, idet man ønsker at holde området åbent, hvor afgræsningen med kvæg skal bidrage til lavere vegetation til gavn for en hel række fuglearter tilknyttet lav vegetation. Kystdirektoratet har i vurderingen lagt vægt på at Ringkøbing-Skjern Kommune har meddelt §3-dispensation til hegnssætning og afgræsningen. De vurderer at afgræsning helt ud til permanent vandflade vil være til gavn for området dyre- og planteliv heriblandt brushane og almindelig ryle, der er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, men i ugunstig bevaringsstatus som ynglefugl.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at der er tale om et særligt tilfælde, som kan begrunde en dispensation. Der er i vurderingen også lagt vægt på, at en sædvanlig hegning til kvæggræsning ikke vil påvirke landskabet væsentligt.

Kystdirektoratet kan tilslutte sig Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering om, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering

Kystdirektoratet har vurderet at projektet er til gavn for strandtudsene, da deres normale levested er i lav eller sparsom vegetation. Odders levested karakteres derimod af tæt beplantning langs bredder i form af f.eks. rørskov. Kystdirektoratet vurderer dog at ændringen i vegetations højden i projektområdet ikke vil påvirke odderens yngle- eller rasteområder, da der i området er en udbredt rørskovbeplantning.

Derfor kan Kystdirektoratet ligeledes tilslutte sig Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering om, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Ud fra en samlet vurdering af sagen finder Kystdirektoratet at der er tale om et særligt tilfælde hvortil der kan dispenseres.

Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen

udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Med venlig hilsen

Johanne Raakjær Nielsen
+45 20 86 07 38
jorni@kyst.dk

Afgørelsen er sendt til:

- Ringkøbing-Skjern Kommune, Land.by.kultur@rksk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ringkøbing-Skjern, ringkoebing-skjern@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midtvestjylland, midtvestjylland@friluftstraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ringkøbing-Skjern ringkoebing-skjern@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, jyllandskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk